

PROJEKT & KULTUR

nr. 91 --- m a j 2007

issn. 0901-8824

GENVEJ TIL UDVIKLING

www.gtu.dk

Skovvej 24, 9510 Arden. Tlf.: 9856 2994. gtu_sekr@hotmail.com
Medlem af Den Internationale Emmaus-Bevægelse

Velkommen til Projekt & Kultur nr. 91!

Projekt & Kultur udgives af Genvej til Udvikling (GtU), tlf. - og fax-nr. 9856 2994
gtu_sekr@hotmail.com - www.gtu.dk

Vores gironummer er 630-0804, Foreningen Genvej til Udvikling, Skovvej 24, 9510 Arden.
Ansvarlig over for presseloven er formand Per Adelhart Christensen. Hvor intet andet angives, er teksten af Jørgen Olsen.

Indlæg til Projekt og Kultur nr. 92 skal være os i hænde tirsdag den **14. august 2007**. Projekt & Kultur trykkes på Huset i Århus i 260 eks. Eftertryk ses gerne – så vidt muligt med kildeangivelse.

Dette nummer indeholder:

- 3: Dialogtur til Niger
- 4: Sommerklunserlejligheder i Emmaus --- Mødedeltagelser
- 5: Indkaldelse til generalforsamling i Genvej til Udvikling
- 6 – 7: Formandens beretning for 2006 – af *Per Adelhart Christensen*

- 8 – 9: **Kooperativet i Amataaltal** – af *Karl-G. Prasse*
- om den seneste udvikling i GtU's mangeårige samarbejdsprojekt i Agadez-regionen i Niger.

- 10 – 12: **Sameksistens i Kaoumaram** – af *Isabelle Grignon*
- om den seneste udvikling i GtU's nye samarbejdsprojekt i Diffa-regionen i Niger.
- 13: **Initiatives & Actions** – af *Isabelle Grignon*
- om GtU's nye samarbejdspartner i Diffa-regionen.
- 14: **Interview med wodaabé-lederen Lamido Altiné** – af *projektteamet i Maïné Soroa, Niger*.
- 15: **Afrikanske kvinder i fokus** – af *Isabelle Grignon*
- om Initiatives & Actions generalsekretær, Mataram Bandy.

Billedet på forsiden er taget af Isabelle Grignon i september 2006. Det forestiller en wodaabé-lejr i den fredede "skov" i det smukke Daddaria, syd for Kaoumaram. Man ser Altinés datter i færd med morgenoprydning.

Billedet på bagsiden er taget af Ghabdouane Mohamed på sprogseminaret i Agadez i december 2006. Det forestiller undervisningsinspektørerne Maman Intchi og Ahmed Mikail.

Tak til alle, som har sendt kontingent, abonnementsbetaling og/eller projektbidrag siden sidst! Vi er for tiden 186 medlemmer. Hvis du mangler at betale kontingent for 2007, er dette markeret ved, at der er hæftet et indbetalingskort på side 3 – se til venstre! **Den samlede støtte til Kooperativet i Amataaltal er i skrivende stund 7.278.762 kr.** Af dette beløb er 1.172.115 kr. fra andre givere end Danida. I de 7.278.762 kr. er ikke indregnet bevillingen på op til 6.500.000 kr. til Projekt Egnsudvikling i Amataaltal, fase 3.

Rettelse: Planten på side 14 i nr. 90 er ikke en vortemælk, men en svaleurt.

Dialogtur til Niger

Oktober 2007

Også i år har du mulighed for at rejse til det østlige Niger og opleve de mennesker der lever på grænsen til den store Sahara-ørken. Rejsen henvender sig til alle, der har lyst til at opleve det virkelige Afrika og dens befolkning på nært hold, og som har mod på at rejse under primitive, men dog betryggende, forhold.

- Mød nomader, halvnomader og oasebønder.
- Oplev kulturmangfoldigheden i et land, der stadigvæk er upåvirket af turismen.
- Bak op om et initiativ, der har fokus på mødet med lokalbefolkningen.

Fulbé-piger på markedet i N'Guel Kolo

(foto: I. Grignon)

- Ved at rejse med Goondal er du med til at udvikle en anden form for turisme.
- Du bidrager også til at give verdens fattigste land mere synlighed.
- Du støtter GtU's nye samarbejdspartner i Niger, NGO'en Initiatives & Actions.

Unge mænd danser op til skønhedskonkurrence

(foto: I. Grignon)

Ring/skriv til Isabelle Grignon på 29 45 34 45 eller igrignon@hotmail.com. Du kan også slå rejsen op på www.goondal.com/dk

Sommerklunserlejre i Emmaus

Sommerlejr billede hentet på www.emmaus.dk
(foto: uoplyst)

Hvert år arrangeres sommerklunserlejre med indsamling, sortering og salg – nogle gange suppleret af andre aktiviteter – rundt om i Europa, i 2007 i Finland (1), Italien (3), Bosnien-Hercegovina (4) og Frankrig (8). Se de følgende hjemmesider for nærmere orientering:

Finland: www.emmaus.aland.fi

Frankrig: www.volontariat-emmaus.com

Italien: www.emmauscuneo.it

For Bosnien-Hercegovina: Send en e-mail til soldarity@hotmail.com

Fra Emmaus Ålands hjemmeside: sommerlejren i 2006
(foto: uoplyst)

Mødedeltagelser

24. marts i Veddum nord for Hadsund: Genvej til Udvikling (GtU) v/ Jørgen Olsen deltog i det årlige kræmmermarked i forsamlingshuset. Varesalg: 42 kr.

31. marts i Arden: Laura Katholm Olsen og Jørgen Olsen deltog for GtU i det årlige forårsmarked på ældrecenteret Solgården. Varesalg: 126 kr.

21. april i Arden: Birgitte Juul Nielsen og Jørgen Olsen repræsenterede GtU ved en reception i anledning af indvielsen af nyt stort idræts- og motionscenter.

21. april i Korsør: Flemming Nielsen repræsenterede GtU på årsmødet i Projekttrådgivningen.

21. april i København: Poul Kruse repræsenterede GtU på årsmødet i Uddannelsesnetværket.

24. april i København: Isabelle Grignon repræsenterede GtU på møde i Uddannelsesnetværket, omhandlede kvalitet i undervisningen og evaluering af grunduddannelserne.

28. april i København: Isabelle Grignon deltog for GtU på repræsentantskabsmøde i FN-forbundet.

5. maj i Arden: Jørgen Olsen repræsenterede GtU ved en reception i anledning af åbningen af butikken **Energaia**, som bl.a. handler med Max Havelaar-mærkede varer, herunder kaffe, kakao og chokolade.

8. maj i Arden: Jørgen Olsen holdt lysbilledforedrag i Røde Kors Butikken. Der var i alt 23 til stede. Varesalg: 505 kr.

Indkaldelse til generalforsamling

Genvej til Udvikling (GtU) holder
generalforsamling søndag den **17. juni** 2007 kl.
12.00 hos **Ingelise og Flemming Nielsen**,
Slagkrogen 23, 5220 Odense SØ. Tilmelding
senest en uge før på tlf. 65 93 22 07 eller
pr. e-mail på fiota@tele2adsl.dk.

Kørelejlighed vil eventuelt kunne arrangeres via
henvendelse til sekretariatet på tlf 98 56 29 94
eller pr. e-mail på gtu_sekr@hotmail.com.

Alle er velkomne – dog har kun fremmødte
medlemmer, der er fyldt 14 år, stemmeret.

Dagsorden ifølge vedtægterne:

- 1) **Valg af dirigent:**
Aftales ved mødets åbning.
- 2) **Beretning:**
Læs side 6 og 7!
- 3) **Forelæggelse og godkendelse af det
reviderede regnskab:**
Regnskabet forventes uddelt på
generalforsamlingen.
- 4) **Behandling af indkomne forslag:**
Forslag, der ønskes behandlet, skal være
modtaget på sekretariatet pr. brev senest
lørdag den 9. juni eller pr. mail senest
søndag den 10. juni kl. 14.00.

Pr. 8. maj har Poul Kruse stillet følgende
forslag til generalforsamlingsbeslutning:
For at styrke den interne kommunikation i
GtU vil der fremover blive afholdt 4 årlige
møder i foreningen.
Dette vil indebære at der ydes
rejsedækning til medlemmer med lang
afstand til mødet. I specielle situationer
kan det personlige møde erstattes af et
telefonmøde.
- 5) **Fastsættelse af det årlige kontingent:**
Bestyrelsen foreslår følgende uændrede
satser gældende fra 2008:
Personligt medlemskab.....125 kr.
Husstandsmedlemskab.....175 kr.
Kollektivt medlemskab.....200 kr.
Abonnement uden medlemskab..90 kr.

6) Planer for det kommende år:

Under dette punkt gennemgås

1. projektet i Amataltal, Niger
2. projektet i Kaoumaram, Niger
3. de tidligere støtteprojekter i Mali og Benin
4. GtU's tidsskrift Projekt & Kultur
5. GtU's kollektive medlemskaber:
 - Emmaus Danmark
 - Emmaus Europa
 - Emmaus International
 - Mellemfolkeligt Samvirke
 - FN-forbundet
 - Nord-Syd-Koalitionen
 - ❖ Projektrådgivningen
 - ❖ Uddannelsesnetværket
 - 🇺🇳 Venskabsforeningen Danmark –
Vestafrika.

Under Emmaus International (EI) skal der tages
stilling til, hvor stort et beløb GtU skal sende som
bidrag til EI's solidaritetsfond. Bestyrelsen
foreslår 100 €.

7) Valg af bestyrelse, bestyrelses- suppleanter og revisor:

Økonom Per Adelhart Christensen, Spentrup,
landbrugstekniker Jørn Kirkegaard, Stilling,
biolog Jens Elgaard Madsen, Brabrand og biolog
Isabelle Grignon, København N. modtager
genvalg til bestyrelsen.

Arbejdsmand Arne Hansen, Virum og
erhvervskonsulent Leif Haarbo Nielsen, Brabrand,
modtager genvalg som 1. og 2. suppleant.

Bestyrelsen foreslår genvalg af revisionsfirmaet
Ernst & Young A/S, Odense, ved Erik Pindstofte
Jensen.

8) Eventuelt:

Hvor skal næste generalforsamling holdes?
Øst for Storebælt forekommer nærliggende – en
søndag i juni 2008 er udgangspunktet.

.....

Generalforsamlingen forventes at vare til ca. kl.
15.00, hvorefter der afholdes bestyrelsesmøde,
som alle er velkomne til at deltage i.

Formandens beretning for foreningsåret 2006

2006 blev året, hvor vi kunne glæde os over det største enkelte privatindsamlede beløb givet til GtU. Det stod elever fra årgang 05/06 på Flakkebjerg Efterskole ved Slagelse for, da de tog ”indsamlingsbøssen i egen hånd”, og lavede et indsamlingsråd.

Det er glædeligt at elever på denne måde politisk og praktisk sætter sig ind i de uligheder, der findes rundt i verden og bruger tid på at drøfte og diskutere dette.

I GtU er vi så ekstra glade for at elevernes søgen rundt i det u-landspolitiske univers gjorde at valget faldt på Niger, som et af verdens allerfattigste lande og tilmed på vores samarbejdsprojekt i Amatal.

Gennem konkret arbejde med fx at pakke mængder af breve, tilbud om hjælp til praktiske gøremål, hvor betalingen gik til projektet samt en decideret indsamling lykkedes det eleverne at skaffe imponerende 32.475,50 kr.

Dette beløb gik ubeskåret til at sikre at børnene på den tosprogede skole i Amatal kunne få mad i forbindelse med undervisningen.

Fra GtU takker vi mange gange for denne støtte og opfordrer gerne andre til at gøre det samme. Det behøver ikke at være til GtU hver gang. Men det gør u-landsarbejdet meget konkret. Jeg tror også at så nær kontakt med et enkelt projekt, hvor blandt andet et medlem af GtU besøgte efterskolen og fortalte om projektet, er med til gøre vilkårene meget synlige.

Midlerne fra Flakkebjerg var ikke de eneste, vi modtog i løbet af året. Vi fik 62.000 kr. fra tipsmidlerne til renovering af brønde, 28.000 kr. fra Asta og Jul. P. Justesens Fond, 3.726,50 kr. fra Emmaus Åland i Finland samt omkring 5.500 kr., som private overførte til GtU's girokonto som projektbidrag.

Samtidig kunne vi glæde os over at påbegyn- de den 3. fase i den Danida-finansierede del af projektet i Niger med en støtte i årene 2006-2010 på i alt 6,5 mio. kr.

Og vi fik tilsagn fra Minipuljen på 797.600 kr. til et nyt projekt ”Sameksistens i Kaoumaram” (SamiK), et projekt som ligger i Diffa-regionen i det sydøstlige Niger tæt på Nigeria, Tchad og Cameroun og ikke så langt fra Tchad-søen.

Det nye projekt handler om at give en brønd til en gruppe wodaabé-nomader, så de kan fastholde deres rettigheder til græsningsressourcerne i Kaoumaram, det område de betragter som deres hjemstavn. For at undgå at brønden bliver en kilde til konflikter, er der i projektet lagt meget vægt på at de mennesker, der bliver berørt af den nye brønd, skal kunne tale sammen og blive enige om tingene, før brønden anlægges.

Det er vores overbevisning, at det nye projekt vil give os et nyttigt sammenligningsgrundlag og hermed bidrage til at udvide den baggrund, ud fra hvilken vi kan blive klogere på Niger.

De mange aktiviteter er med til at engagere endnu flere mennesker omkring vores formålsparagraf om at ”virke for øget selvforsyning, selvbestemmelse og selvtillid i den 3. og 4. verden” og at drive oplysningsvirksomhed, der viser at den 3. og 4. verden ”rummer skønhed, værdier og traditioner, som den nordlige verden har hårdt brug for at lade sig inspirere af.” Selvfølgelig skal vi som organisation hele tiden holde os for øje, hvor meget vi kan gabe over, men det er jeg også sikker på at vi er bevidste om.

Når vi så i 2007 som forening har de 2 projekter, vi er ansvarlige for i forhold til afrapporteringer til Danida og Minipuljen osv. skal vi huske at det hele skal ske i et samarbejde, hvor hver enkelt bidrager med sit særpræg.

Det er vigtigt at lave aftaler om, hvem der er hovedansvarlige på de enkelte projekter, så der ikke bliver for meget fokus på det ene projekt og for lidt fokus på det andet.

SamiK-projektet er først startet i 2007 og derfor ikke som sådan en del af denne beretning, men jeg kan da oplyse at projektet er kommet godt i gang og at du løbende kan følge udviklingen i vores blad Projekt og Kultur.

3. fase af den Danida-finansierede del af Amataltal-projektet kom godt i gang i 2006, men vi måtte konstatere at Kooperativet i Amataltal havde overvurderet, hvor meget, der kunne sættes i gang i 2006. Det har betydet nogle forsinkelser, blandt andet for de planlagte kurser for voksne, men vi er sikre på at tingene nås i løbet af projektperioden.

Du kan også i forhold til dette projekt løbende følge arbejdet i Projekt og Kultur og desuden kan du på vores hjemmeside www.gtu.dk læse mere om foreningen og projekterne. Jeg synes endnu en gang at vi kan glæde os over at vores hjemmeside bliver mere og mere indbydende og informativ.

Vi har også i år deltaget i en række møder og arrangementer rundt om i landet, fx. NGO-træffet i Vejle, hvor repræsentanter for private, folkelige u-landsorganisationer mødtes med Danida-ansatte, politikere og folk fra konsulentfirmaer.

Ved afslutningen af træffet udtalte medlem af Danidas styrelse, Lars Goldschmidt fra Foreningen af Rådgivende Ingeniører, at han ikke ud fra træffet kunne få øje på forskelle i det arbejde, Danida udfører og så det, der laves af de folkelige u-landsorganisationer. Goldschmidts synspunkt bringer i erindring, da Poul Nielsen var udviklingsminister i 1995-2000 og sagde til "Politiken", at fordelene ved NGO'erne er, at det er billigere at få dem til at udføre den enkelte arbejdsopgave, frem for hvis Danida selv skulle gøre det.

Oplever den enkelte NGO andre forskelle end at være billig arbejdskraft? Og man kunne fortsætte: Betyder det noget for den enkelte partnerorganisation i udviklingslandene og ikke mindst for målgrupperne, om det er den ene eller den anden slags organisation, der leverer nødhjælp, investeringer eller bistand?

Vores blandede u-landhandel med varer fra primært Kooperativet i Amataltal og dernæst Emmaus-organisationen Pag-la-Yiri, Burkina Faso og den private importør Morten Kuni, bidrager til at vise den danske befolkning, hvor kreative kvinder og mænd i Vestafrika er, og salget af varerne bidrager til at sprede økonomien for de fattige producenter.

Varerne bliver solgt i forbindelse med foredrag, byfester, møder af forskellig slags m.v. For 2006's vedkommende kan fx nævnes FN-forbundets landsmøde og Couleur Café, begge i København. Couleur Café arrangeres af Venskabsforeningen Danmark – Vestafrika og indeholder musikalske og kulinariske indslag mv. Endelig havde vi en varm oplevelse midt på sommeren i den afrikanske landsby i Zoologisk Have i Aalborg, hvor GtU deltog i et alsidigt oplysningsfremstød med Mellemfolkeligt Samvirke som hovedansvarlig.

Regnskabet for 2006 viser et overskud på knapt 183.000 kr., som skyldes at vi i forbindelse med Danida-støtten til projektet i Niger får administrationsbidrag til de merudgifter, foreningen har i forbindelse med drift af et projekt. Her kan vi overføre 7 % af den samlede bevilling til de administrative udgifter.

Til slut vil jeg gerne takke alle, der i årets løb har bidraget til de mange flotte resultater. Tak til bestyrelse, rådgivere, medlemmer, bidragydere og alle andre. Enhver medvirken er værdsat og velkommen! På gensyn på generalforsamlingen!

- Per Adelhart Christensen.

To lærere på sprogseminaret i Agadez i december 2006 (foto: Ghabdouane Mohamed)

Kooperativet i Amataltal

v/ Karl-G. Prasse.

Der er denne gang ikke de store nyheder fra Amataltal. Udviklingen går sin stille gang. De sidste kursus- og mødecetre i Ämmäzzegri og Tchín-Eqqade er blevet færdige pr. 5/4 og fungerer efter planen med voksenundervisning og lokale mødeaktiviteter.

Der er stadig problemer med madforsyningen til skolekantinene i Amataltal og det er indtil videre ikke lykkedes at involvere Verdensfødevareprogrammet (*WFP, på fransk PAM*), som i princippet burde kunne overtage forsyningen, men kæmper med næsten uovervindelige ressourceproblemer overalt i verden. Disse problemer har desværre bevirket, at procentdelen af piger er faldet en smule.

Vi forventer snart at høre godt nyt fra skolehaveprojektet, som gerne skulle kunne bidrage med grøntsager til skolebespisningen.

Ahmed Mikail og Gomar Alao fra Inspektoratet for Uformel Undervisning gennemførte i februar en inspektion af voksenundervisningen, herunder alfabetisering. Man var særdeles opmærksom på betydningen af effektiv rekruttering og uddannelse af voksenundervisere.

”Undertegnede” har i februar-marts-april gennemgået materialet fra lærerseminaret i december, korrigeret de indsendte tuaregiske tekster og besvaret de stillede spørgsmål om fonetik og retskrivning. Det viser sig, at lærerne i stadig højere grad forstår problemernes karakter og begår færre fejl.

Kooperativets projektkoordinator har aktivt bidraget til det gode resultat, da han har erhvervet sig et rigtig godt kendskab til sprogets struktur.

Det berettes, at organisationen Tadress har bygget en skolebygning i Gärmäga i GM Wourzaddam med tysk finansiering. Om undervisningen her haves foreløbig ingen underretning, men den synes at skulle være rent fransk. I øvrigt satser vores tyske skolebogsproducent Cargo-Verlag (v. *Edgar Sommer*) på at udbygge den tosprogede skole i In-Jitän vest for Agadez kraftigt og gøre den til et mønsterprojekt for deres bistandsarbejde.

Delegation fra Kooperativet i Amataltal i Tesälitt:
Fra venstre Ghousmane Karia, GM In-Jighrane,
Effaret Ouraha, GM Amataltal, Zeinabou
Mohamed, GM In-Jighrane og projekt-
koordinator Ghabdouane Mohamed
(foto: Mouhammed Ama)

Den store begivenhed i de seneste måneder har været et venskabsbesøg i Tesälitt (540 km nord for Gao) og Tacharane (20 km sydøst for Gao) i Mali 15/2-3/3 2007. "Ekspeditionen" rejste under ledelse af Kooperativets projektkoordinator, Ghabdouane Mohamed og havde 6 deltagere i alt, herunder 3 aktive havebrugere. Formålet var at udveksle erfaringer med havebrug, kvægavl, modersmålsundervisning mv.

GtU har tidligere støttet befolkningen i Tesälitt, hvor man har særdeles gode betingelser med vandforekomster 2-4 m under jordoverfladen (mod brønde på over 50 m dybde i Amataltal-zonen).

I Tesälitt var og er kvinderne en hoveddrivkraft i havebruget, mens mændene mere koncentrerer sig om alskens håndværk og kvægavl. Amataltal-folkene var bl.a. stærkt interesseret i komposteringsanlægget.

I Tacharane blev man bekendt med produktion af alger til fødevarebrug (*spirulina*) samt de meget vandbesparende drypvandingssystemer. Heller ikke her, tæt ved Nigerfloden, har man de store vandforsyningsproblemer. Disse vandings-systemer vil man nu forsøge at kopiere i Amataltal-zonen, hvor det er vitalt at få vandet til at strække så langt som muligt.

Til gengæld gjorde maliserne store øjne og ører ved at høre om undervisningen af børn og voksne i Amataltal, ikke mindst modersmåls-undervisningen.

Det var delegationens indtryk, at forsonings-processen i Mali efter tuaregoprøret i 1990'erne var lykkedes meget bedre end i Niger. I øvrigt var man overrasket over det enorme bureaukrati ved grænseovergangen – på den nigeriske side.

.....

En regnskabsmæssig revision er gennemført i 1.-15. januar 2007 af Kolen Consulting i Niamey (ved *Amadou Sambo*) og viser at regnskabsafdelingen på kontoret i Agadez nu kører upåklageligt. Man har lært af tidligere fejlprocedurer og ansættelsen af en ny regnskabsfører, Mouhammed Ama, har været en gevinst.

Også Dr. Tahirou Idé fra Programmet for Lokale Tiltag (under landbrugsministeriet) har i januar 2007 foretaget en inspektion og en generel vurdering af indkøringen af tredje fase af vores egnsudviklingsprojekt. Han udtrykker generel tilfredshed med forløbet og fremhæver kornbankernes gavnlige indflydelse på prisdannelsen, selv om kornpriserne er steget efter tørken i 2005.

Det oplyses, at Kooperativets ansøgning om at gøre Amataltal-zonen til en selvstændig kommune er under positiv behandling hos myndighederne i hovedstaden Niamey.

.....

NB: Kooperativets rapport fra turen til Mali vil blive offentliggjort i Projekt & Kultur nr. 92, august 2007.

Sameksistens i Kaoumaram

- af Isabelle Grignon, bestyrelsesmedlem og
tovholder på *Sameksistens i Kaoumaram*.

Projektets baggrund

Projektet "Sameksistens i Kaoumaram" har til formål, at sikre en gruppe wodaabé-nomader muligheden for at etablere en permanent bosættelse i deres traditionelle område. Til dette finansierer projektet anlæggelse af en brønd. Projektet skaber også den økonomiske ramme der kan sikre tiltagets sociale bæredygtighed. Det gør den ved at muliggøre konfliktforebyggelse før anlæggelsen af brønden, og træning og opfølgning af brøndens styregruppe efter brøndens anlæggelse.

Igennem mange år har wodaabé-nomader benyttet Kaoumaram til kvægafgræsning og de betragter området som deres hjemstavn. Igennem de sidste ca. fyrré år har et tiltagende antal fulbé-kvægavlere af anden afstamning bosat sig i permanente lejre og landsbyer rundt om Kaoumaram. Landsbybefolkninger har haft førsteret, når der er blevet uddelt statsligt finansierede brønde. Det har givet disse mennesker øgede muligheder for landbrugsproduktion, og flere af dem er begyndt at have marker i udkanten af Kaoumaram, ud over at holde kvæg.

Markerne omkring Kaoumaram har ført til tiltagende konflikter, for de begrænser dyrenes frie bevægelighed. Derudover er græsningsressourcerne blevet mere knappe som følge af det større befolkningspres. Den klimatiske forværring med hyppigere tørkeår skaber også øget usikkerhed for alle. Alt dette bidrager til at øge risikoen for konflikter i området. Og når der er kamp om ressourcerne er det som regel de politisk svageste befolkningsgrupper, der er mest udsatte for at blive ekskluderet. Her er det wodaabe-

nomader, der er de svageste. Derfor har GtU valgt at bakke op om deres sag.

Startskud

Projektet starter i januar 2007 med at NGO'en Initiatives & Actions (I&A) inviterer alle aktører i det kommende projekt til et informationsmøde: man vil orientere om projektets formål, strategi og udfordringer. For at sikre at myndighederne bakker op og inddrages lige fra starten, skal mødet afholdes hos præfekten¹ i Maïné Soroa.

Til stede er Maïné Soroa's borgmester, cheferne for de forskellige afdelinger under teknisk forvaltning (*hydraulik, kvægavl, landbrug*), samt formanden for jordrettighedskommissionen. Også til stede er de traditionelle myndigheder fra Foulatari, Ambouram Ali og Maïné Soroa, og adskillige ledere fra egnen omkring Kaoumaram, bl.a. wodaabé-leder Lamido Altiné til fordel for hvem, I&A sammen med GtU har skaffet penge til en brønd.

Præfekten, som leder mødet, lægger vægt på at brønden skal komme alle til gode, at det skal blive "en brønd uden eksklusion". Han forklarer at, for at fremme denne holdning, er det vigtigt at høvdingerne (dvs. de traditionelle myndigheder) bakker op om projektet og forholder sig neutralt i den holdningsbearbejdelse, de får ansvar for over for deres folk².

Uden socialt konsensus, ingen brønd i Kaoumaram, bliver det understreget under hele mødet. De tilstedeværende bliver

¹ Embedsmand udpeget af centralregeringen.

² Ordret oversat fra mødereferatet.

inviteret til at give deres syn på, hvordan processen bør være, for at sikre at alle bliver hørt. Før mødet hæves er der blevet aftalt et stort høringsmøde i Blakouttou, ude i interventionsområdet. De traditionelle høvdinger har fået ansvar for at mobilisere de lokale ledere for dette vigtige møde.

Mødet i Blakouttou

Den 29. januar er der stort fremmøde i Blakouttou. De administrative og traditionelle myndigheder, samt teknikerne fra landbrug, kvægavl, hydraulik og jordrettigheder, er ankommet. Mange af de lokale ledere er også mødt op - samt flere af NGO'ens medlemmer,

for ingen vil gå glip af en begivenhed, som vil blive diskuteret mange år fremover!

Mainé Soroa's borgmester åbner mødet, hvorefter præfekten får ordet. Denne forklarer at brøndprojektet er for alle og at det er vigtigt at alle bakker op. Men så snart de høflige åbningstaler er ovre, starter indvendingerne med fuld kraft og inden længe bryder fanden løs!

En meget anset lokal leder råber truende, at hvis wodaabeerne får deres brønd, så må de sætte ham i fængsel, for han kommer til at gøre en ulykke. Der er ekstra varmt ude på steppen i Blakouttou denne dag ...

Kaoumaram er et område velegnet til kvægafgræsning. (foto: I. Grignon)

Den enorme modstand, folk giver udtryk for, kommer bag på wodaabeerne. De havde ikke ventet at blive mødt med vredesudbrud. Da er det, at Lamido Altiné tager ordet for første gang:

”Vi wodaabeer er et fredeligt folk. Vi ønsker at leve i fred med vores naboer, vi ønsker ikke ufred. Vi har altid været i Kaoumaram, det er vores eneste hjem. Men hvis ikke vi kan have vores brønd dér, så anvis os et sted hvor vi kan have vores brønd.”

Altinés indlæg har en øjeblikkelig pacificerende virkning. Det går op for fulbeerne at wodaabeerne ikke vil holde på deres ret og tvinge deres vilje igennem mod de andres vilje. Tværtimod beder de om at få anvist et andet sted. Det er en mulighed... men på den anden side, hvis wodaabeerne sendes væk med deres brønd, får fulbeerne heller ikke adgang til en ekstra brønd ...

Altiné tager ordet for anden gang:

”Hvis vi får en brønd i Kaoumaram, vil det ikke kun være en brønd for os wodaabeer, det vil også være for jer. Vi har altid fået vand hos jer. Hvordan skulle vi kunne nægte jer vand?”

De administrative myndigheder griber ind for at forklare at brøndens styregruppe vil blive sammensat, så alle der har interesse i Kaoumaram kan blive repræsenteret. Der bliver talt frem og tilbage om fællesressourcer og rettigheder. Stemningen er ophidset, udvekslingerne til tider barske. Alligevel er der sidst på dagen blevet tændt et håb for wodaabeerne, for myndighederne bakker op om dem og de har lovet at bistå med udarbejdelsen af et regelsæt for brøndens drift.

Den store kampagne

Efter det stormfulde møde i Blakouttou, bliver der af projektteamet aflagt besøg på 16 forskellige lokaliteter i projektområdet, med henblik på mere information og diskussion. Der er tale om en kampagne, der strækker sig over flere dage, og som ledsages af jordrettighedskommissionens formand og af de traditionelle og administrative myndigheder og de lokale ledere. Overalt hvor missionen kommer, er folk mødt talstærkt op, for rygterne om mødet i Blakouttou er nået vidt omkring, og dét har bidraget effektivt til PR-effekten.

For at følge op om de diskussioner, der måtte være blevet igangsat ved Blakouttou og efterfølgende, bliver den store kampagne efterfulgt af mindre højtidelige visitter til de spredte lejre omkring Kaoumaram. Også på disse missioner bliver I&A ledsaget af jordrettighedskommissionen og af Lamido Altiné.

Kapacitetsopbygning

I marts afholdes det første af to kapacitetsopbyggende kurser i Maïné Soroa. Det første kursus har fokus på lovgivningen

vedrørende forvaltningen af jord og fællesressourcer³. Formålet er at sikre en god forståelse for lovens tekster og hensigt. Det henvender sig først og fremmest til NGO'ens medlemmer, COF-DEP (en underafdeling af jordrettighedskommissionen) og til de traditionelle myndigheder.

Konsensus

Konsensus betyder samdrægtighed. Det er et ord der bliver meget brugt i Afrika. Man taler fx om en ”konsensuskultur” i modsætning til en ”demokratisk kultur”, som karakteriseres ved at der afholdes valg. For at opnå en konsensus, skal der diskuteres længe nok til at de fleste er af samme overbevisning.

Adjakbama! Når der ankommer en gæst, bliver han budt velkommen med en kalabas mælk, når der er mælk ... (foto: I. Grignon)

Sidst i marts foreligger der endelig konsensus om brønden og dens beliggenhed. Denne skal samle alle parter til slutning, men den skal også svare til nogle tekniske kriterier, derfor bliver hydraulikafdelingen i Maïné Soroa bedt om at udpege det helt nøjagtige sted. Igangsættelse af anlægsarbejdet kan nu markeres igennem en ”etableringsceremoni”. Alle vigtige personer inviteres ud i bushen og præfekten tager det første spadestik.

³ Fællesressourcer udgøres af vand, græsgange og de fællesjordarealer hvor disse ressourcer forekommer.

På 3 måneder er der opnået det utrolige, til fordel for de mest marginaliserede. Nu kan gravearbejdet begynde.

Læs også: "Interview med Altiné" på side 14!

Initiatives & Actions

Kort om GtU's nye samarbejdspartner

Initiatives & Actions er en mindre, lokal NGO i Maïné-Soroa. Den er opstået, dels for at hjælpe de nomadiske og halvnomadiske befolkninger nord for Maïné Soroa; dels for at skaffe meningsfyldt arbejde til dårligt uddannede unge mænd og kvinder fra Maïné Soroa og omegn. De fleste af medlemmerne er folk der kun har en 9. klasse eller mindre. Adskillige er børn af fattige kvægavlere, der mistede deres kvæg under de store tørkekatastrofer i 70-erne.

Således definerer I & A sin mission:

"At ledsage og støtte lokalbefolkningen i deres egne strategier for at løse de mange problemer, de konfronteres med."

Det gør I&A ved at bakke op om de initiativer, der starter lokalt. Det fremmer en bæredygtig udvikling forankret i befolkningens egen forståelse af deres livssituation.

I&A og IG holder møde om projektet Sameksistens i Kaoumaram – under forberedelsesfase (foto: I&A)

Drivkraften bag oprettelsen af NGO'en, Maïtouraré B. Bako – her sammen med wodaabé Gagare i Maïné, september 2006 (foto: I. Grignon)

I & A's styrke ligger i den tillid, NGO'en nyder hos den lokale befolkning. Evnen til at kommunikere med de befolkningsgrupper der udgør dens bagland, og sammen med disse mennesker at udvikle egnede strategier, udgør uden tvivl NGO'ens kernekompetencer.

Læs også artiklen om lederen af NGO'en, kanuri-kvinden Mataram Bandy, på s. 15.

Tillidsforholdet i mellem wodaabeer og fulbe-medlemmer af I&A, fejler ikke noget! (foto: I. Grignon)

Interview med Lamido Altiné – april 2007

- Interviewet af projektteamet i Mainé-Soroa.
- oversat af Isabelle Grignon

- Hvad synes du om det sted, du har fået anvist til brønden?

- Det passer mig fint, selv om jeg havde foretrukket tættere på vandhullet.

- Hvad synes du om målgruppens bidrag til anlægsarbejdet?

- Jeg ved at det bidrag skal komme fra os. Det vil vi også give, fysisk eller materielt.

Altiné – Kaoumaram august 2005 (foto: I. Grignon)

- Lige nu, hvor opholder dine folk sig?

- En del af gruppen er i den nordlige del af Mainé département, den anden er i Nigeria. Men de vil være her, så snart regnen kommer.

- Hvem vil sikre jeres tilstedeværelse på stedet under anlægsarbejdet?

- Det vil jeg gøre personligt, for at sikre at arbejdet går planmæssigt frem.

- Hvordan forudser du at dine relationer med naboerne vil være fremover?

- Før benyttede jeg mig af de andres brønde. På samme måde agter jeg at give andre adgang til denne brønd, uanset om det er for at hente vand til

husholdningen eller for at vande dyrene, selvfølgelig under det forbehold at de overholder de vedtagne regler.

- Hvor har du tænkt dig at du vil slå dig ned?

- Vi vil slå os permanent ned i nærheden af brønden, og sammen med vores NGO (I&A) vil vi udtænke andre tiltag, vedrørende skole, sundhedscenter, kornbank og vaccinationsfold. Men vi ønsker også at lære at læse og at vide mere om decentralisering.

- Hvad synes du om at en gruppe wodaabeer endelig bliver hørt og hjulpet helt konkret?

- Vi er meget tilfredse. En brønd er en klar reference. For os vil den betyde, at vi ikke længere i fremtiden vil blive betragtet som fremmede.

- Ved du at dine naboer ikke vil have at I anlægger marker, at det ville føre til konflikter?

- Jeg ønsker ikke konflikter, jeg går ind for dialog med alle. Wodaabeer er et fredeligt folk, men intet bliver til over en nat, ting tager tid. Måske skulle vi især lægge vægt på at få opbygget vores kapaciteter. – Men vi ønsker også træer. For det sted, vi har fået anvist, mangler træer.

- Hvordan ser du den proces som I&A har udvirket indtil videre?

- Det er en succes og jeg takker I&A for dens indsats for at opnå en konsensus. Især når man tænker på hvor konfliktfyldt området er, og at vi har kæmpet i mere end 30 år.

- Hvad siger dine folk?

- De var overraskede, ingen troede rigtigt på at det ville lykkes. Der er altid nogle der kæmper for at forhindre dig i at komme frem. Men det utrolige er sket.

- Hvordan ser du på inddragelsen af alle aktører?

- Det er en god strategi, for uden den ville der aldrig være blevet opnået konsensus.

Afrikanske kvinder i fokus

- af Isabelle Grignon, bestyrelsesmedlem og tovholder på *Sameksistens i Kaoumaram*.

Initiatives & Actions (I&A) har som måske den eneste NGO i Niger en kvinde som leder. Matar Bandy har været med i I&A helt fra den spæde start, dengang der skulle kæmpes for

NGO'ens oprettelse. Matar er kanuri fra Kelakam, i nærheden af Maïné Soroa. Hun er gift og mor til 7 børn. Hun har været kasserer for I&A siden 1996. December 2005 blev hun valgt som generalsekretær (daglig leder), da

den tidligere leder, Maitouraré Boukary Bako, valgte at fratræde og flytte til Niamey for at hellige sig udvikling af turismen på NGO'ens vegne.

Mataram nyder stor tillid i sit lokalsamfund. Da decentraliseringsreformen i 2004 gav anledning til oprettelse af kommuner i Niger, blev hun valgt som byrådsmedlem (for partiet PNDS). Den tillid og de mange kontakter, hun som medlem af NGO'en har formået at opbygge igennem årene, tværs over hele hierarkiet i en ellers mandsdomineret verden, trækker hun store veksler på i forbindelse med det nuværende projekt!

Overarbejde om aftenen hjemme i stuen ... (foto: I. Grignon)

Tid til fordybelse (foto: I. Grignon)

Sagt af Mataram:

"Hvis vi får denne bevilling og wodaabé-brønden bliver en realitet, bliver vi historie, det er sikkert!"

"Den gamle Kippiri ved Kaoumaram, han har været modstander af den brønd igennem alle årene. "Hvis der bliver gravet", sagde han på mødet i Blakouttou, "skal I smide mig i fængsel!" Det var fordi Altinés far havde slået hans far engang i tidernes morgen. Vi hørte på ham, og nu er det overstået. Nu er han

nærmest blevet en ressourceperson for I&A. Da jordrettighedskommissionen var af sted i februar, var han den af alle ardo'er (lokale ledere) der talte allervarmest for brønden."

"Brønden ved Kaoumaram, alle taler om den! Det er noget bemærkelsesværdigt! Folk siger: "I fra I&A med jeres strategi, måske kan I hjælpe os med at få den og den brønd etableret, så det ikke bliver en problembroend." Selv Care (i forbindelse med projektet "Fredens Brønde" i Diffa) lader sig inspirere af os."

afsender:

Genvej til Udvikling
Skovvej 24
9510 Arden

Returneres ved varig
adresseændring

